

ČVUT
ČESKÉ VYSOKÉ
UČENÍ TECHNICKÉ
V PRAZE

Obecné nařízení o ochraně osobních údajů (GDPR)

FBMI Kladno

Dagmar Brechlerová

Důvody

Směrnice Evropského parlamentu a Rady 95/46/ES o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů byla z roku 1995

Z toho vznikly národní zákony

Směrnice přestala vyhovovat novým požadavkům jednotného digitálního trhu, nový vývoj technologií, Internet, předávání dat do zahraničí. Po 4 letech příprav vznikla nová pravidla pro ochranu osobních údajů ve formě **nařízení Evropského parlamentu a Rady, které je přímo použitelné ve všech členských státech.**

Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/679 ze dne 27. dubna 2016 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů a o zrušení směrnice 95/46/ES (obecné nařízení o ochraně osobních údajů)

GDPR vstoupí v plnou účinnost 4. května 2018. nejvýznamnější změna v oblasti ochrany soukromí a osobních údajů za dvacet let od přijetí původní směrnice

Jak dosud 101/2000

Zdravotnictví: zpracování osobních údajů, **dokonce citlivých**

Zpracování osobních údajů ve zdravotnické dokumentaci je zpracováním, které probíhá na základě zákonného zmocnění, a v souladu s § 5 odst. 2 písm. a) zákona č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů, obsahujícím výjimku pro zpracování osobních údajů bez souhlasu pacienta (subjektu údajů) nebo bez souhlasu jeho zákonného zástupce.

Zpracování údajů vypovídajících o zdravotním stavu přitom umožňuje především § 9 písm. c) zákona č. 101/2000 Sb., podle kterého lze citlivé údaje zpracovávat, jestliže se jedná o zpracování při **poskytování zdravotních služeb, ochrany veřejného zdraví, zdravotního pojištění a výkon státní správy v oblasti zdravotnictví podle zvláštního zákona nebo se jedná o posuzování zdravotního stavu v jiných případech stanovených zvláštním zákonem.** Toto zpracování tedy probíhá bez výslovného souhlasu subjektů údajů.

Správce osobních údajů ve smyslu § 4 písm. j) zákona č. 101/2000 Sb. obsažených ve zdravotnické dokumentaci je pak **poskytovatel zdravotních služeb**

Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník

§ 109 odst. 1, podle kterého člověk převzatý do zařízení poskytujícího zdravotní péči nebo držený v takovém zařízení **má právo, aby jeho zdravotní stav, zdravotní dokumentaci nebo vyjádření ošetřujícího lékaře o neschopnosti úsudku a projevit přání samostatně přezkoumal lékař nezávislý na poskytovateli zdravotních služeb v tomto zařízení i na jeho provozovateli**

a dále v § 2828 v souvislosti s pojistnou smlouvou

OZ pojem „záznamy o péči o zdraví“, které jsou upraveny v § 2647 až 2650 poskytovatel vede záznamy o péči o zdraví, z nichž musí být zřejmé **údaje o zdravotním stavu ošetřovaného a o poskytovatelově činnosti**. Dále je stanovena povinnost poskytovatele vždy **zaznamenávat, kdo do těchto záznamů nahlížel, a oprávnění ošetřovaného do nich nahlížet a právo na výpisy, opisy nebo kopie z těchto záznamů**.

OZ

§ 2648 odst. 2 občanského zákoníku, podle kterého, obsahují-li záznamy rovněž údaje o třetí osobě, nelze je zpřístupnit bez jejího souhlasu.

Ustanovení § 2649 a 2650 občanského zákoníku se zabývají podmínkami zpřístupnění záznamů jiné osobě než ošetřovanému, přičemž se vychází z toho, že zpravidla nelze zpřístupnit záznamy jiné osobě bez souhlasu ošetřovaného.

Výjimku tvoří vědecká a statistická šetření, jsou-li údaje poskytovány v anonymizované podobě (viz § 2650 občanského zákoníku).

Zákon o zdravotních službách ze dne 20. dubna 2016, kterým se mění zákon č. 372/2011 Sb.,

Obsahuje podrobnou úpravu týkající se zdravotnické dokumentace. Tato ustanovení kromě obsahu zdravotnické dokumentace dále stanoví možné formy jejího vedení (listinná či elektronická podoba), podmínky zápisu do zdravotnické dokumentace a také upravují specifické situace vedení či nakládání se zdravotnickou dokumentací (v případě utajeného porodu a v případě zániku oprávnění k poskytování zdravotních služeb). V §65 a násl. je upraveno nahlížení do zdravotnické dokumentace a pořizování jejich výpisů nebo kopií. I přes to, že § 65 odst. 2 zákona o zdravotních službách upravuje výčet osob oprávněných k nahlížení do zdravotnické dokumentace bez souhlasu pacienta způsobem, který se zdá být taxativním, tedy konečným, ve skutečnosti tomu tak není. Existují totiž i další právní předpisy, které takové oprávnění zakládají.

Ustanovení § 69 zákona o zdravotních službách pak stanoví zmocnění k vydání prováděcího předpisu, kterým je vyhláška vydaná Ministerstvem zdravotnictví

Problémy

Údaje o třetí osobě

Dle OZ nelze zveřejnit

Dle zákon o zdravotních službách lze i bez souhlasu

Někdy převládne OZ jindy ne

Ukončení ... Zákon o zdravotních službách přitom stanoví poměrně přesná pravidla

Změna poskytovatele zdravotních služeb

Tento postup je v současnosti upraven stručnou větou v § 45 odst. 2 písm. g) zákona o zdravotních službách, podle kterého má poskytovatel povinnost předat jiným poskytovatelům zdravotních služeb nebo poskytovatelům sociálních služeb potřebné informace o zdravotním stavu pacienta nezbytné k zajištění návaznosti dalších zdravotních a sociálních služeb poskytovaných pacientovi.

Z toho vyplývá, že **nedochází k předání zdravotnické dokumentace** jako takové, **ale jen jejího výpisu** obsahujícího informace nezbytné k zajištění návaznosti zdravotních služeb, přičemž pacient má možnost buď si tento výpis u svého původního poskytovatele vyžádat, nebo jej může vyžádat přímo nově zvolený registrující poskytovatel.

Originál zdravotnické dokumentace tak zůstává, resp. musí zůstat u původního poskytovatele, který ji potřebuje například pro kontrolu prováděnou zdravotními pojišťovnami, která se týká poskytnuté a proplacené zdravotní péče.

GDPR

EU s přijetím obecného nařízení slibuje pevný a soudržnější rámec pro ochranu údajů, **jenž se bude opírat o důrazné vymáhání práva**

Správcům a zpracovatelům napříč celou Unií nařízení ukládá stejné povinnosti a úkoly, které zajistí důsledné zpracování osobních údajů, přičemž dle vyjádření Evropské komise by mělo dojít také ke snížení administrativní zátěže. Nařízení, které je přímo aplikovatelné ve všech členských státech má zajistit také účinnou kontrolu jeho dodržování a stejné sankce.

Forma **přímo účinného nařízení**.

Členské státy tak normu nemusí transponovat do svých právních řádů, vnitrostátní právní předpisy je potřeba pouze adaptovat tak, aby byly s nařízením v souladu. V případě rozporu vnitrostátního práva s přímo účinným předpisem EU, má pak dle zásady tzv. aplikační přednosti evropského práva **nařízení vždy přednost.!!!!!!**

Ujasnění

Dřívější „šedé zóny“ jsou však nyní jasně postaveny mimo zákon a přibývá také mnoho podrobně vymezených povinností, **zvláště pro subjekty provádějící rozsáhlá zpracování osobních údajů**

Právní úpravu však bude aplikovat v každém členském státě nezávislý orgán dohledu a přes jednotnost úpravy se její výklady mohou v jednotlivých členských státech lišit. Nařízení také ponechává více než 50 dílčích otázek k úpravě samotným členským státům, určitým národním specifikům se proto při přeshraničním zpracování nevyhneme ani do budoucna.

GDPR

Některé povinnosti nově, změny atd.

Přísnější pokuty, které nově mohou dosáhnout až 20 milionů eur nebo 4 % z celosvětového ročního obrátu.

Správce, zpracovatel zůstává, dnes nutno předem oznámení, podle GDPR ne

Nově správce **nemusí oznamovat orgánu dozoru svůj záměr zpracovávat osobní údaje**. Tato povinnost je nahrazena povinností provést posouzení dopadů na ochranu osobních údajů v případě, kdy zpracování může představovat s ohledem na povahu, rozsah, kontext a účely zpracování vysoké riziko pro práva a svobody jednotlivce (zejména při využití nových technologií). Pokud správce v rámci posuzování zjistí, že bez příslušných opatření by zpracování představovalo pro subjekty údajů významné riziko, je **zpracování povinen předběžně konzultovat** s příslušným orgánem dohledu

Osobní údaje

Osobními údaji jsou dle GDPR a jeho čl. 4 bodu 1 i nadále veškeré informace o identifikované nebo přímo či nepřímo identifikovatelné fyzické osobě. Definice nově zdůrazňuje, že při posuzování, zda je osoba identifikovatelná, je třeba hledět také na lokalizační údaje a elektronické identifikátory, jako jsou **síťové adresy či cookies**.

Bezpečnost zpracování

GDPR také klade velký důraz na oblast bezpečnosti zpracování. Opatření k ochraně osobních údajů by měla být součástí zpracování již od fáze jeho návrhu. **V případě narušení bezpečnosti osobních údajů bude správce povinen toto narušení oznámit orgánu dohledu a v závažných případech i dotčeným subjektům údajů.**

Symantec průzkumy: obrovské úniky zdravotních informací

Mj. Zákon o kybernetické bezpečnosti novela

Inspektor ochrany osobních údajů

Zcela novým institutem je pozice **pověřence pro ochranu osobních údajů**, zakotvená v čl. 37.

Správce je povinen ji zřídit, pokud je orgánem veřejné moci, jeho hlavní aktivity zahrnují pravidelné a systematické monitorování subjektů osobních údajů ve velkém měřítku, anebo pokud jeho hlavní činnosti spočívají ve zpracovávání zvláštní kategorie osobních údajů, např. **údajů o zdravotním stavu**.

Právo na výmaz, právo na údaje

Práva subjektu údajů vůči správci. Nově je v čl. 17 výslovně upraveno **právo na výmaz** (tzv. právo být zapomenut) a společně s ním v čl. 20 nové právo na portabilitu, které umožňuje subjektu údajů požadovat **vydání zpracovávaných údajů ve strukturovaném, běžně používaném a strojově čitelném formátu**, za účelem přechodu k jinému poskytovateli služeb. Při výkonu práv přitom bude správce povinen vycházet subjektům údajů vstřícně a výkon těchto práv usnadňovat, což v konkrétních případech může znamenat povinnost zřídit za tímto účelem zvláštní kontaktní formuláře či informační linky.

Kdo dozor

Podle nařízení bude nově vykonávat dozor nad zpracováváním ve všech zemích, kde správce či zpracovatel sídlí, pouze **jeden orgán dohledu**, a to ten z té země, kde má správce či zpracovatel **hlavní provozovnu**.

Souhlas

Na základě upravené definice proto nebude možné udělit souhlas se zpracováním osobních údajů mlčky, tj. například konkludentním jednáním (tedy ne ústně nebo písemně). **Souhlas také bude muset být prezentován samostatně od ostatních podmínek předkládaných danému subjektu údajů ke schválení a nebude moci být podmínkou poskytování služby, pokud pro její poskytování nebude zpracování daných údajů pro konkrétní účel nezbytné.**

U00U

Vznesla jsem dotaz
Zatím nemám odpověď

`dagmar.brechlerova@fbmi.cvut.cz`